

Pedagogisch beleidsplan

BSO
De Ballebende
Hogeweg 39b
5328 CD Rossum
info@balledotjes.nl

Beleef het buiten!

“De ontwikkeling van het kind
staat centraal”

Dit beleidsplan is opgesteld door

Naam: D. van Ballegooijen en E. van Eldik - van den Einden

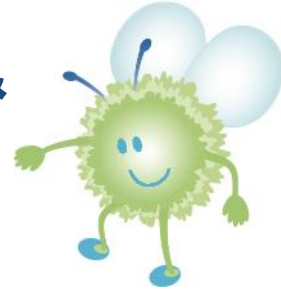
Datum: 10-2018

Voorwoord

Geboren uit Natus Kraamzorg is er naast kraamzorg ook een kinderdagverblijf en buitenschoolse opvang, genaamd:

De Balledotjes & De Ballebende

De Balledotjes & De Ballebende is een kinderdagverblijf dat geboren is uit Natus Kraamzorg. Het is gericht op liefdevolle zorg in een veilige en betrouwbare omgeving, ingericht naar de wensen van ieder 'dotje'. Kinderdagverblijf De Balledotjes en BSO De Ballebende is een zelfstandig, kleinschalige opvang waar de persoonlijke benadering en de continuïteit in de opvang voorop staan. Wij denken graag (zo flexibel mogelijk) mee in de opvang van je kind. Bij ons kan je kind naar hartenlust spelen en zich ontwikkelen samen met zijn/haar leeftijdsgenootjes. Ook doen we aan natuurbeleving en gaan dus veel naar buiten.

Inhoudsopgave	
Inleiding	4
Hoofdstuk 1: Pedagogische visie	5
Hoofdstuk 2: Emotionele veiligheid	6
2.1 Pedagogisch handelen	6
2.2 Groepsopbouw	6
2.3 Wenbeleid	7
2.4 Inzet personeel	7
Hoofdstuk 3: Persoonlijke en sociale competenties	8
3.1 Pedagogisch handelen	8
3.2 Groepsindeling	10
3.3 De ruimtes	10
3.3.1 <i>Binnenruimtes</i>	10
3.3.2 <i>Buitenruimtes</i>	10
3.4 Inzet personeel	10
Hoofdstuk 4: Waarden en normen	11
4.1 Pedagogisch handelen	11
4.2 Informatie-uitwisseling	12
Hoofdstuk 5: Beleid op personele inzet	13
5.1 Basisgroep	13
5.2 Beroepskracht-kind-ratio, maximale groepsgrootte en rekentool	14
5.3 Beroepskracht-kind-ratio in relatie tot wennen	14
5.4 Drie uren regeling en 30 minutenregeling	15
Hoofdstuk 6: Opvallend gedrag	16
6.1 Signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling van kinderen	16
6.2 De wijze waarop beroepskrachten in de dagopvang worden toegerust voor de taak van signaleren en doorverwijzen	17
Hoofdstuk 7: Veiligheid en gezondheid	19
7.1 Beleid veiligheid en gezondheid	19
7.2 Algemene hygiëne	19
7.3 Huishoudelijk werkplan	19
7.4 Veilig spelen	19
Hoofdstuk 8: Voedingsbeleid	20
8.1 Traktaties	20
Hoofdstuk 9: Kindermishandeling en huiselijk geweld	20
Hoofdstuk 10: Extra dag afnemen incidenteel en structureel	21
Hoofdstuk 11: Klachtenregeling	22
Hoofdstuk 12: Stagebeleid	24

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan voor buitenschoolse opvang De Ballebende, Hogeweg 39a te Rossum. Dit pedagogisch beleidsplan geeft een indruk van het pedagogisch klimaat binnen buitenschoolse opvang De Ballebende. Het geeft weer wat jullie als ouders van ons kunnen verwachten en waar je op kan rekenen. Wel zijn wij van mening dat, om werkelijk een indruk te krijgen van onze buitenschoolse opvang, je de sfeer bij ons dient te komen proeven. Wij gaan uit van het kind en begeleiden de kinderen met respect, liefde en gelijkwaardigheid. De buitenschoolse opvang is bestemd voor kinderen in de leeftijd van 4 tot 13 jaar.

Elk kind is uniek!!

Dit pedagogisch beleidsplan is bestemd als leidraad voor ons als medewerkers van BSO De Ballebende. Naast dit pedagogisch beleidsplan maken we ook gebruik van het beleidsplan Veiligheid & Gezondheid. Met als doel de kinderen en medewerkers een zo veilig en gezond mogelijke speel, werk en leefomgeving te bieden waarbij kinderen beschermd worden tegen risico's met ernstige gevolgen en leren omgaan met kleine risico's.

1. Pedagogische visie

Wij zien het kind als individu, ieder met zijn/haar eigen talent en hebben respect voor ieder kind. We stimuleren de kinderen zo veel mogelijk buiten te zijn. Heerlijk uitwaaien na een lange dag school met als doel om zich bewust te worden van de natuur. Te zien wat er groeit, bloeit en leeft. Het is ieder seizoen weer anders. Voor ons is het belangrijk dat elk kind genoeg ruimte en vrijheid krijgt om zich te ontwikkelen op een speelse en ongedwongen manier in een liefdevolle en veilige omgeving. Omdat geen kind hetzelfde is, zijn wij aldoor op zoek naar dat wat ieder kind nodig heeft. Dit stelt ons in staat aan te sluiten bij de individuele behoeftes van ieder kind en zijn ontwikkeling.

We gebruiken de natuur en alles wat daarbij komt kijken als middel om de vier pedagogische basisdoelen te ontwikkelen. Hierbij stellen wij onszelf altijd de volgende vragen:

1. Heeft het kind het naar zijn/haar zin?
2. Heeft het kind iets geleerd dat zinvol voor hem/haar is?
3. Heeft het kind met anderen gespeeld?
4. Heeft het kind geleerd op een sociale en respectvolle manier met anderen om te gaan?

Wij willen dat elk kind vertrouwen heeft in zichzelf én in de ander en dat het kind:

- Eigen talenten ontdekt en ontwikkelt
- Plezier heeft en lekker in zijn vel zit
- Voor zichzelf opkomt
- Zelfstandig is en keuzes kan maken
- Vrienden maakt en deze kan onderhouden
- Ontdekt hoe de ander en de wereld in elkaar zit

Altijd vanuit het eigen kunnen van het kind, liefdevol, respectvol, spelenderwijs, ontwikkelingsgericht en creatief.

Bij BSO De Ballebende werken we aan de vier opvoedingsdoelen zoals beschreven in de Wet op de Kinderopvang:

1. Het bieden van emotionele veiligheid: het creëren van de veilige basis, een veilig 'thuis', waar kinderen zichzelf kunnen zijn en kunnen ontspannen. Dit opvoedingsdoel wordt verder uitgewerkt in hoofdstuk 2: 'Emotionele veiligheid'.
2. Het bieden van gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties: zichzelf leren kennen, ontwikkelen van zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit.
3. Het bieden van gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties: leren omgaan met zichzelf, andere kinderen en volwassenen en waarbij ze leren wat de eigen en wat andermans gevoelens zijn. Het herkennen en adequaat leren uiten van emoties. Het opbouwen van vriendschap en het oplossen van conflicten.

Doel nummer twee en drie beschrijven we in hoofdstuk 3: 'Persoonlijke en sociale competenties'.

4. Het bieden van de kans om waarden en normen eigen te maken: kennis maken met waarden en normen, waarbij respect en belangrijk begrip is. Dit laatste doel wordt verder uitgewerkt in hoofdstuk 4: 'Waarden en normen'.

2. Emotionele veiligheid

In dit hoofdstuk werken we het eerste opvoedingsdoel uit: Het bieden van emotionele veiligheid, de basis voor elk kind. Het bieden van emotionele veiligheid is van primair belang en draagt bij aan het welbevinden van een kind. Een kind dat zich veilig voelt, voelt zich goed en hierdoor is er de mogelijkheid om te leren en te ontwikkelen. BSO De Ballebende maakt keuzes in het pedagogisch handelen, vertrouwde relaties, groepsindeling, groeps sfeer, aanwezigheid van leeftijdsgenoten en de inrichting van de ruimtes.

2.1 Pedagogisch handelen

BSO De Ballebende is een veilige basis, een thuis waar kinderen zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn. Het bieden van emotionele veiligheid begint bij het contact leggen met het kind en de ouders. Welkom voelen, een goed en vertrouwd gevoel zijn belangrijk. Het is aan de pedagogisch medewerker om een klimaat te scheppen waarbinnen ieder kind zich veilig en geborgen voelt. Dit doet ze door kind volgend of kindgericht te handelen en zich bewust actief of passief in te zetten. De pedagogisch medewerker zal zorgvuldig (sensitief) en actief (responsief) bouwen aan het contact met het kind.

- De leidster communiceert op een professionele wijze met de kinderen.
- De leidster benadert de kinderen op een respectvolle wijze.
- De leidster zorgt voor een open en ontspannen sfeer in de groep.
- De kinderen worden uitgenodigd tot participatie.
- De leidster geeft kinderen de ruimte om hun eigen emoties te ontdekken en te uiten en begeleidt de kinderen hierin.
- Er wordt in de regel met één vaste leidsters per basisgroep gewerkt, waarmee de kinderen vertrouwd zijn.
- Het kind maakt onderdeel uit van een vaste basisgroep die bestaat uit voor hem bekende kinderen.
- De leidster zorgt voor een goede informatie-uitwisseling met de ouders.

2.2 Groepsopbouw

De verschillende basisgroepen zijn in leeftijd ingedeeld. Bij elke leeftijdscategorie hoort een kleur. De kleur oranje staat voor kinderen in de leeftijd van 4-5 jaar, de kleur blauw staat voor kinderen in de leeftijd van 6-7 jaar en de kleur groen voor kinderen in de leeftijd van 8-13 jaar.

De jongere kinderen leren vooral door te spelen en uit te proberen. Rond de 6 jaar is er vaak een omslag te zien omdat kinderen meer logisch en rationeel gaan nadenken. Ze begrijpen en onderhouden meer en zien het perspectief van anderen beter. Rond de leeftijd van 10 zet vaak de lichamelijke puberteit in en zijn er opnieuw sterke veranderingen in denk- en inlevingsvermogen. Ze begrijpen dat er twee kanten aan een zaak kunnen zitten en kunnen over de toekomst nadenken. Tegelijkertijd worden ze ook wat impulsiever. Deze ontwikkelingen horen bij de veranderingen die in de hersenen plaats vindt.

Sociaal-emotioneel worden er bij de jonge kinderen vriendschappen gesloten doordat er meer contact is met anderen. Het kind is steeds beter in staat om zich te verplaatsen in de ander. Het kan ook eigen emoties herkennen en enigszins beheersen. Aanpassen aan de situatie als dat nodig is, lukt steeds beter. Bij de wat oudere kinderen is de omgang sterk gericht op leeftijdsgenoten.

Vriendschappen zijn enorm belangrijk, ook voor het gedrag. Bij de oudste kinderen is de omgang met leeftijdsgenoten van groot belang. Het kind staat ook open voor het leren omgaan met anderen in groepsverband, hierin bestaat het risico van pestgedrag. Kinderen denken na over wat het is om zichzelf 'goed' te gedragen.

De pedagogisch medewerkers erkennen de emoties van de kinderen. We bieden geborgenheid door de kinderen te knuffelen en te troosten. We zijn met onze aandacht bij de kinderen, waardoor zij voortdurend een beroep op ons kunnen doen.

2.3 Wenbeleid

Het uitgangspunt tijdens de wenperiode is dat het kind zich vertrouwd en veilig leert voelen in de nieuwe omgeving. Hiervoor is het vertrouwen van de ouders in de pedagogische medewerkers en de buitenschoolse opvang noodzakelijk. Bij het wennen telt het kind mee voor de beroepskracht-kind-ratio.

Kinderen hebben een bepaalde periode nodig om te wennen. Het is altijd mogelijk dat het kind voorafgaand aan de plaatsing alvast kan oefenen. Wij laten kinderen altijd maximaal twee dagdelen wennen.

- Intern wenbeleid

Als het kind al op kinderdagverblijf De Balledotjes zit, dan nodigt de pedagogisch medewerker van de BSO De Ballebende, wanneer er ruimte is, kinderen uit om alvast eens te komen spelen. Deze wendagen worden vooraf met de ouders besproken.

- Extern wenbeleid

Als het kind nog niet op de dagopvang zit, worden er met de ouders tijdens het intakegesprek afspraken gemaakt over de manier waarop het kind gaat wennen op de buitenschoolse opvang. Wij maken de afspraak om te wennen maximaal een week voordat het contract ingaat. Het kind telt dan wel mee voor de beroepskracht-kind-ratio.

2.4 Inzet van personeel

Je emotioneel veilig en geborgen voelen kan alleen als er een goede relatie is met de pedagogisch medewerker. Dit geldt voor de kinderen, maar ook voor de ouders. Wij zorgen ervoor dat zij de pedagogisch medewerkers kennen en dat ze kunnen vertrouwen op de aanwezigheid van de leidsters. De pedagogisch medewerkers werken met de groep die het beste past bij hun interesse en vaardigheden.

Mentorschap

Elk kind heeft een mentor, dit is een van de pedagogisch medewerkers van de groep. De mentor is bekend voor ouders en kind vanaf het eerste moment dat het kind in de (nieuwe) groep komt. Dit wordt besproken tijdens het intakegesprek met de ouders en is te zien in het systeem (ouderlogin) bij de gegevens van het kind. De rol van de mentor is het eerste aanspreekpunt zijn voor de ouders, te bewaken dat er goed contact is met kind en ouders. Ook is zij op de hoogte van de ontwikkeling van het kind en houdt het kind volgdocument bij.

Al onze pedagogisch medewerkers hebben minimaal een geldig kinder-EHBO diploma. Er is dagelijks minimaal één BHV-er aanwezig. De BHV-ers hebben naast hun diploma kinder-EHBO, ook een volwaardig EHBO en een certificaat brandbestrijding. Nieuwe medewerkers die nog geen kinder-EHBO hebben, krijgen binnen het eerste jaar van hun dienstverband een opleiding aangeboden. BSO De Ballebende zorgt ervoor dat alle medewerkers jaarlijks de benodigde na-en bijscholing volgen. Op alle locaties worden jaarlijks een geplande en niet-geplande ontruimingsoefening uitgevoerd.

3. Persoonlijke en sociale competenties

Wij bieden kinderen een ontmoetingsplek in onze groepen. In de ontmoeting met andere kinderen en ons krijgen zij kans hun sociale en andere vaardigheden te ontwikkelen. Op speelse wijze krijgen kinderen ruimte hierin zelf en samen te leren. Positief contact met anderen wordt geïnitieerd en gestimuleerd.

De houding van de leidsters, de inrichting van de ruimtes en onze keuze van het speelmateriaal maken dat het kind op verschillende niveaus gestimuleerd wordt in zijn spel. We bieden kinderen een omgeving waarin elk kind uitgedaagd wordt zichzelf in eigen tempo en naar eigen kunnen te ontwikkelen. Door het spel van kinderen te faciliteren, te begeleiden en te verrijken, werken we aan de opvoedingsdoelen: persoonlijke en sociale competenties.

3.1 Pedagogisch handelen

De pedagogisch medewerkers observeren, stimuleren, motiveren en ondersteunen. Zij sluiten aan bij wat de kinderen laten zien in hun spel. BSO De Ballebende biedt gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties. Met dit begrip wordt bedoeld op brede persoonlijkheidskenmerken zoals veerkracht, zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Maar ook de ontwikkeling van motoriek, fantasie, taal en cognitie. Het woord 'persoonlijk' geeft aan dat elk kind zich op zijn eigen manier mag ontwikkelen. Het is aan de leidster om de persoonlijke competenties van de kinderen te onderkennen, te waarderen en te stimuleren. Dit doen zij door het kind ruimte te bieden zichzelf te zijn en door actief een relatie aan te gaan met het kind, zo leert zij het kind goed kennen. We stimuleren de kinderen hun grenzen te laten ontdekken en verleggen. De pedagogisch medewerkers maken de kinderen bewust van hun eigen capaciteiten, interesses en kwaliteiten. Hierbij gaan ze in op de initiatieven van het kind.

Op iedere groep bieden wij een op de ontwikkeling afgestemd spelaanbod dat aansluit op de belevingswereld van het kind. Zo wordt het kind op het juiste niveau gestimuleerd in zijn ontwikkeling. Wij onderscheiden voor de BSO twee spelgebieden die in iedere ontwikkelingsfase van het kind een rol spelen. Hoewel er voor ieder spelgebied aandacht is, ligt per groep de nadruk op het spel dat het meeste aansluit op de ontwikkeling en belevingswereld van het kind. Hierin laten we de kinderen zelf ook keuzes maken. Bijvoorbeeld: Waar wil je mee spelen? Wat wil je graag doen?. Ze zijn hierin vrij hun eigen keuzes te maken.

Op de BSO benadrukken we vooral de vrijetijdsbesteding. We bieden een programma aan waarin kinderen kennis maken met verschillende activiteiten, waarbij de nadruk ligt op natuur en avontuur. Dit zorgt ervoor dat er voor de kinderen de mogelijkheid is hun passies en talenten te ontdekken. Bij de jonge kinderen is er lichamelijk meer spierkracht en een betere balans te zien. Het kind is nieuwsgierig naar het eigen lijf en dat van anderen. Vaak gaan jongens en meisjes gescheiden spelen. Bij de iets oudere kinderen zie je dat ze regelmatig gescheiden van elkaar spelen. Het kind beweegt zich bewuster en er ontstaat belangstelling voor sporten. Hierin willen ze de vaardigheden vergelijken met die van anderen. Dit doen ze door wedstrijdjes te houden. Het kind wil erbij horen en zich geaccepteerd voelen. Maar het is ook bezig met zichzelf te leren kennen in vergelijking met anderen. Er is belangstelling voor 'hoe het hoort' en probeert dit ook uit. Ze willen graag bij de groep horen. De pedagogisch medewerkers observeren de kinderen in de groep en zijn verantwoordelijk voor het welzijn van ieder individu. Elk kind is anders, dus ieder kind heeft iets anders nodig om zich in de groep geaccepteerd te voelen. De taak van de pedagogisch medewerker hierin is het begeleiden bij het oplossen van conflicten, de groep splitsen waar nodig en leren dat je respect moet hebben voor elkaar.

De oudste kinderen hebben veel behoefte aan beweging om na de groeispurt het eigen lichaam weer te leren kennen. Er is ook belangstelling voor seksualiteit. Sporten en spelen in teamverband past goed bij de sociale belangstelling. De wereld wordt groter en het kind doet veel nieuwe kennis op doordat het hier zelf belangstelling voor heeft. Complexere structuren en relaties zijn beter te begrijpen.

Een positieve sfeer is van belang voor de ontplooiing van het kind. Samen met de kinderen, dragen de pedagogisch medewerkers zorg voor de ontwikkeling van de persoonlijke en sociale competenties van de kinderen.

Er wordt op de buitenschoolse opvang dagelijks een activiteit en in vakanties en/of studiedagen een workshop aangeboden. Het staat kinderen vrij om hieraan mee te doen. Is een activiteit over meerdere dagen verdeeld, dan wordt van de kinderen, die zich opgegeven hebben, wel verwacht dat zij de activiteit afmaken. Het programma wordt vooraf op het memobord van de groep bekend gemaakt of is te volgen via sociale media. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld een workshop knutselen met natuur elementen, fotografie of instrumenten bespelen.

Kinderparticipatie is een uitstekend middel om te werken aan de persoonlijke en de sociale competenties van de kinderen. We laten kinderen meedenken over eten, regels, het programma en aan te schaffen materialen. Zo maken we ze medeverantwoordelijk voor het inrichten van hun dagen bij BSO De Ballebende. Op de BSO groepen zijn er veel momenten waarbij kinderen inspraak hebben. De pedagogisch medewerkers bepalen de kaders en begeleiden het gesprek.

De leidster betreft zichzelf niet actief in het spel. Het is haar rol om de veiligheid en de kwaliteit van het spel te bewaken. De momenten van vrij spel worden afgewisseld met activiteiten. Dit zijn spelvormen die in groepsverband plaatsvinden onder begeleiding van de leidsters. De keuze van de activiteit wordt door inbreng van de kinderen en/of de sfeer in de groep bepaald. Tijdens het spelen kijkt de leidster waar de kinderen behoefte aan hebben. De ene keer hebben de kinderen de behoefte zich uit te leven door te dansen, de andere keer door rustig te schilderen. Als de kwaliteit van het vrije spel hoog is, kunnen de leidsters besluiten dit niet te onderbreken met een activiteit.

Door middel van het werken met thema's creëren we een manier om het activiteitenaanbod vorm te geven. De thema's komen voort uit het spel van de kinderen en hebben altijd een betekenis voor hen. We laten ons inspireren door de seizoenen en feesten, maar ook natuur, muziek, modderweek, de nationale voorleesdagen, spel en bewegen. Binnen deze thema's laten we zoveel mogelijk verschillende ontwikkelingsgebieden aan bod komen en laten we de kinderen kennismaken met de verschillende aspecten van een thema.

De meeste kinderen ontwikkelen zich vanzelf. Sommige kinderen vragen meer begeleiding en aandacht en dat geven wij graag. Wanneer wij zien dat een kind zich op een of meerdere gebieden moeizaam ontwikkelt, worden de signalen bewaard in de mentormap. Eventuele bijzonderheden worden altijd met de ouders besproken, zodat we samen kunnen kijken naar de te stimuleren gebieden van het kind. Zo nodig wordt er doorverwezen naar passende instanties voor verdere ondersteuning. Zoals basisschool, huisarts, centrum jeugd en gezin, logopedie en/of fysiotherapeut.

We bieden kinderen een omgeving waarin elk kind uitgedaagd wordt zichzelf in eigen tempo en naar eigen kunnen te ontwikkelen. Dit doen we door het aanbieden van verschillende speelmaterialen, een vaste basisstructuur, het stimuleren van de kinderen en hen aanmoedigen om nieuwe activiteiten en spellen te doen en te ontdekken.

3.2 Groepsindeling

In elke groep zit een grote diversiteit aan kinderen. De vaste rituelen en gebruiken maken dat de kinderen zich met de groep verbonden voelen. Doordat kinderen van een bepaalde leeftijdsgroep bij elkaar zitten, kan het spel en de begeleiding ervan goed aangepast worden op de ontwikkelingsfase van de kinderen. Naarmate kinderen ouder worden en zelfvertrouwen ontwikkelen, zullen zij steeds meer behoefte krijgen om hun wereld te vergroten. BSO De Ballebende werkt actief met de kinderen om aan deze behoefte te voldoen. Zo gaan we veel naar buiten: zien, beleven & ontdekken in de natuur.

3.3 De ruimtes

Kinderen hebben ruimte nodig om te spelen, zich uit te leven en te bewegen. Maar ook om zich terug te trekken, tot rust te komen en zich te concentreren. De verschillende verblijfsruimtes en buitenspeelmogelijkheden bij BSO De Ballebende zijn hierop ingericht. Zowel onze ruimtes binnen als buiten zijn beduidend groter dan de minimale vereisten in de kinderopvang. Letterlijk hebben de kinderen bij BSO De Ballebende de ruimte. Met onze kleurstelling en inrichting is BSO De Ballebende een plek waar kinderen zich thuis voelen.

3.3.1 Binnenruimtes

In de binnenruimte is genoeg te doen en te beleven. De ruimte is ingericht naar de behoeften van kinderen in de leeftijd van 4 tot 13 jaar. De ruimten zijn onderverdeeld in duidelijke speelplekken (hoeken) waar activiteiten plaatsvinden. "Chillen" vraagt iets anders dan bouwen of knutselen. De veelheid aan activiteit en het daarvoor beschikbare materiaal wordt ordelijk en overzichtelijk aangeboden. In de BSO praten de kinderen mee over de inrichting en materialen. Delen van de ruimte van de buitenschoolse opvang zijn ook af te schermen zodat de kinderen ook buiten het gezichtsveld van de leiding kunnen spelen. Vooral oudere kinderen hebben behoefte aan privacy.

Met de inrichting van onze binnenruimtes creëren we een fijne omgeving voor de kinderen waarbij ze worden gestimuleerd zich zelf te zijn, fantasievol en creatief.

3.3.2 Buitenruimtes

Natuurbeleving is een belangrijk uitgangspunt binnen onze opvang en wij streven ernaar elke dag naar buiten te gaan. De buitenruimte van BSO De Ballebende grenst aan de binnenruimte. Buiten ruik, voel en zie je andere dingen. BSO De Ballebende heeft een eigen, unieke, grote tuin (1000 m²). Deze is opgezet naar de belevingswereld van de kinderen, om ze te stimuleren op de verschillende ontwikkelingsgebieden. In de tuin kunnen de kinderen op avontuur gaan. Veel variatie in speelmogelijkheden, begroeiing en materialen.

3.4 Inzet personeel

Op al onze groepen is er altijd een vaste medewerker op de groep, een vast gezicht voor de ouders en de kinderen in de groepen. De medewerker kent de kinderen en is betrokken bij de ontwikkeling. Elke dag is er bij het brengen en het ophalen een moment voor overdracht. Bij het ophalen informeert de medewerker de ouders over hoe de dag verlopen is en wat het kind heeft meegemaakt. Wij vinden het erg belangrijk dat ouders geïnformeerd worden. Niet alleen over het reilen en zeilen, maar ook over de ontwikkeling van hun kind. Hierin stimuleren we de kinderen ook te vertellen aan ouders wat zij hebben gedaan en meegemaakt.

4. Waarden en normen

Wij willen in dialoog zijn waarbij het werken aan de goede ontwikkeling van het kind, ons als pedagogisch medewerkers en ouders met elkaar verbindt. In deze dialoog ontstaat ook het vierde opvoedingsdoel: het bieden van de kans om waarden en normen eigen te maken.

4.1 Pedagogisch handelen

Het doen en laten van mensen wordt ingegeven door waarden. Ouders leven vanuit waarden en ze dragen ze in hun leven uit naar hun kinderen. Zij leven volgens ideeën en principes die zij waardevol vinden. Meestal komen de waarden van ouders tot uitdrukking in de regels (normen) die zij hun kinderen voorhouden of aanleren. Een voorbeeld van het begrip waarde is: respect en vertrouwen hebben voor en in elkaar.

Waarden die wij belangrijk vinden en de kinderen graag mee willen geven zijn:

- Aandacht en respect voor de ander
- Grenzen en afspraken respecteren
- Conflicten oplossen
- Hygiëne
- Gezonde leefstijl

Op de BSO verwachten wij dat de kinderen de regels als vanzelfsprekend naleven. Maar fouten maken is menselijk. Respect en aandacht voor de ander staan centraal, waardoor kinderen zich gemakkelijk laten corrigeren en zich de afspraken en regels herinneren. Een positieve benadering hierbij is erg belangrijk voor de kinderen.

Door socialisatie leren de kinderen algemene normen en waarden en worden de regels van de buitenschoolse opvang doorgegeven. De pedagogisch medewerkers ondersteunen de kinderen bij het leren van normen en waarden. Hierbij is aandacht voor de autonomie van het kind en bieden we diverse mogelijkheden aan, zodat ze hun stem en persoonlijke voorkeur kunnen laten horen. De instelling van de pedagogisch medewerkers hierin is: 'Iedereen hoort erbij ongeacht achtergrond of status'!

De pedagogisch medewerkers leren de kinderen dat er ook andere culturen en gewoontes zijn. Hiermee stimuleren we ze zich in te leven in een ander en zich open te stellen voor andere ideeën. Ook leggen we ze uit waarom iets fijn, aardig, respectvol of behulpzaam is. Waarom je iets belangrijk vindt of waarom je iets doet, zodat ze zich hier bewust van worden en hierover na kunnen denken. Met de BSO kinderen worden de waarden besproken en zoeken we naar oplossingen bij bijvoorbeeld conflicten. Normen die hieruit voortvloeien, worden door de pedagogisch medewerkers nageleefd. Leidsters geven de kinderen graag het gevoel dat ze onvoorwaardelijk worden geaccepteerd. Hierbij is het van belang dat het kind begrijpt en/of voelt dat bepaald ongewenst gedrag wordt 'afgekeurd' om het gedrag en niet om de persoon. Elk kind is uniek en hier handelen de pedagogisch medewerkers naar.

De groep is een mooie plek om waarden en normen vorm te geven. Door al op jonge leeftijd kinderen te laten participeren, leren zij belangrijke vaardigheden. Ze leren een mening te vormen, verantwoording te krijgen, consequenties te dragen en rekening te houden met andere meningen. Door in te gaan op een verzoek van het kind (niet door alles in te willigen, maar wel te laten weten dat we de vraag gezien/gehoord hebben), de vraag aan BSO kinderen om regels te formuleren of een vakantieprogramma samen te stellen.

Wij waarderen de mening van de kinderen en wij handelen hier ook naar. Dit alles in een veilige omgeving, passend bij de ontwikkeling en begeleid door de pedagogisch medewerkers. Zo ontwikkelen kinderen vertrouwen in zichzelf en de ander.

De pedagogisch medewerkers leren de kinderen dat:

- Je soms op je beurt moet wachten
- Je dingen soms moet delen
- Je met elkaar en naast elkaar kan spelen
- We elkaar geen pijn doen of elkaar plagen/pesten
- Een moment van aandacht hebben fijn is
- Je niet overal toegang tot hebt
- Wat je zelf kunt, je ook zelf doet
- Je respect hebt voor mensen, dieren en natuur

4.2 Informatie-uitwisseling

We betrekken ouders bij het vormgeven van waarden en normen. Dit gebeurt tijdens haal-en brengmomenten, maar ook bij een kennismakingsgesprek bij de plaatsing in een (nieuwe) groep. Of tijdens een voortgangsgesprek; periodiek peilen de pedagogisch medewerkers welke ouder er behoefte heeft aan een uitgebreid gesprek over het kind.

Om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind goed te kunnen volgen, vinden er elke zes weken kind besprekingen plaats. Alle kinderen worden dan besproken door de pedagogisch medewerkers en het locatiehoofd. Het betreft informatie-uitwisseling over het dagelijks functioneren van de kinderen, maar ook informatie over de ontwikkeling of het gedrag van kinderen. Het gaat daarbij niet alleen over problemen, maar ook over het afstemmen van bijvoorbeeld de aanpak van een kind.

Deze bespreking heeft tevens de functie ontwikkelings-en/of andere problemen vroegtijdig te onderkennen. Wij noteren de ontwikkelingen van het kind en houden de groei van het kind, op alle aspecten, bij. Dit kindvolgdocument wordt bijgehouden door de mentor van het kind en wordt met de ouders en met het kind besproken. Het document reist met het kind mee binnen BSO De Ballebende. Elke nieuwe mentor is op deze manier volledig op de hoogte van de ontwikkelingen van het kind. Ouders kunnen het kindvolgdocument gebruiken als informatiedocument bij bijvoorbeeld de stap naar het primair onderwijs en naar de buitenschoolse opvang.

Wanneer de pedagogisch medewerkers zich zorgen maken of met een ouder iets willen bespreken, zullen zij de ouder uitnodigen voor een gesprek. Mocht de ouder zelf behoefte hebben aan een rustig gesprek over het kind, dan kan er altijd een afspraak hiervoor gemaakt worden.

We gaan de moeilijke onderwerpen niet uit de weg. We bespreken vragen en kritiek in alle openheid en willen dat de ouders zich zo thuis voelen dat zij naar ons toe komen.

Bij vermoedens van verwaarlozing/mishandeling handelen de medewerkers van BSO De Ballebende zoals beschreven staat in de meldcode "Kindermishandelingen huiselijk geweld". Over alle locaties is één medewerker als aandacht functionaris kindermishandeling aangesteld. Deze functionaris ziet toe op het juist uitvoeren van het protocol en ondersteunt ouders en medewerkers.

BSO De Ballebende voorziet de ouders op verschillende manieren van informatie over bijzondere activiteiten, over GGD-inspecties of kwaliteitsontwikkeling. Dit doen wij o.a. via de sociale media of per brief. Ook op onze website, via digitale nieuwsbrieven en ouderportaal, worden ouders geïnformeerd. De oudercommissies spelen een belangrijke rol in de communicatie met ouders. De oudercommissie komt regelmatig bijeen om zaken met de directie te bespreken.

5. Beleid op personele inzet

5.1 Basisgroep

Bij de BSO wordt gewerkt met basisgroepen. Ieder kind wordt ingedeeld in een vaste basisgroep. In de basis wordt er gewerkt met 1 leidster op een groep van 10 kinderen. In totaliteit kunnen er in de BSO 30 kinderen opgevangen worden. De groeps grootte van de basisgroepen kunnen variëren. Als er kinderen in de leeftijd van 4-13 jaar in de basisgroep zitten, geldt een maximale groeps grootte van twintig kinderen.

Als het gaat om het samenstellen van de basisgroepen, kijken we naar de leeftijd van de kinderen. Deze basisgroepen en leeftijden worden ook gekoppeld aan kleuren: oranje, blauw of groen. In de praktijk werken we op maandag, dinsdag en donderdag met drie basisgroepen onderverdeeld in leeftijden en kleuren. Op maandag, dinsdag en donderdag zijn de basisgroepen van De Ballebende als volgt verdeeld:

Basisgroep 1 (oranje): Kinderen in de leeftijd van 4-5 jaar (max 10 kinderen)

Basisgroep 2 (blauw): Kinderen in de leeftijd van 6-7 jaar (max 10 kinderen)

Basisgroep 3 (groen): Kinderen in de leeftijd van 8- 13 jaar (max 10 kinderen)

Het onderscheid in bovenstaande basisgroepen gebeurt alleen bij eet-drink en rustmomenten en tijdens georganiseerde activiteiten.

Op woensdag en vrijdag is het aantal kinderen in de BSO minder of gelijk aan twintig. Dat betekent dat er één verticale groep is van maximaal 20 kinderen in de leeftijd van 4-13 jaar.

We hebben bij de BSO ook te maken met momenten/dagen waarbij basisgroepen of delen hiervan uit praktische overwegingen samengesteld worden. Dit komt voor in vakantieperiodes, dagen met minder kinderen en bij uitstapjes. Hierbij hanteren we één verticale groep van maximaal twintig kinderen in de leeftijd van 4-13 jaar.

Het werken met een vaste pedagogisch medewerker is belangrijk voor het gevoel van veiligheid en stabiliteit voor de kinderen, ook op de BSO. Nieuwe ouders krijgen tijdens een intakegesprek vooraf bevestigd in welke vaste basisgroep en daarmee verbonden vaste pedagogisch medewerkers hun kind geplaatst wordt.

Op elke groep hangt er een bord waarop zichtbaar is met naam en foto wie er van de pedagogisch medewerkers die dag werkt. Tevens kunnen de kinderen zien bij welke kleur/groep ze die dag zitten.

5.2 Beroepskracht-kind-ratio, maximale groeps grootte en rekentool

In de regel werken de pedagogisch medewerkers op een dag in een tweetal, onderstaand schema geeft de dagelijkse praktijk bij BSO De Ballebende aan. Bij afwezigheid van een aantal kinderen, kan vanaf een bepaald moment volstaan worden met één pedagogisch medewerker volgens onderstaand schema.

Groep	Leeftijd	1 leidster	2 leidsters	specifieke norm
BSO Rossum	4 - 8 jaar	10 kinderen	20 kinderen	
BSO Rossum	8 - 13 jaar	10 kinderen	20 kinderen	
VSO Rossum	4 - 13 jaar	10 kinderen	20 kinderen	

Op de BSO zitten kinderen in de leeftijd van 4 tot 13 jaar. Er zijn speciale groepen voor de jongste en de oudste kinderen.

Groep	Leeftijd	1 leidster	2 leidsters	specifieke norm
3+	3 en 4 jaar	8 kinderen	16 kinderen	Vierjarigen die nog niet naar school gaan, tellen mee als driejarigen

Bovenstaand schema is afgeleid van de rekentool die het ministerie van SZW op basis van gemaakte afspraken in samenwerking tussen de Brancheorganisatie Kinderopvang en ouderbelangenvereniging BoinK heeft gemaakt. De rekentool is te vinden op www.1ratio.nl. Gemeenten en GGD gebruiken de rekentool in de toetsing en de handhaving. Vanuit die rol zijn GGD Nederland en de VNG betrokken.

5.3 Beroepskracht-kind-ratio in relatie tot wennen

Bij nieuw geplaatste kinderen (van buitenaf) vindt er vóór aanvang van de plaatsing een intakegesprek plaats waarin alle belangrijke informatie over de opvang wordt besproken. Tijdens het intakegesprek maken we een afspraak voor het wennen op de groep. Er is dan de mogelijkheid om te komen kijken en ervaren wie wij zijn, hoe we werken en hoe jullie kind op de leidster reageert. Hoe een ouder het wennen invult, is volledig naar keuze van de ouder. We willen open zijn naar de ouders en laten zien waar en bij wie ze hun kostbaarste bezit achter laten. Uiteindelijk dienen ouders met een gerust hart en met vertrouwen het kind bij ons achter te laten. Het kind kan komen wennen, nadat de plaatsingsovereenkomst van kracht is gegaan. Bij het wennen telt het kind mee voor de beroepskracht-kind-ratio.

Als kinderen in het kader van wennen op een andere groep zijn en hiervoor hun stamgroep/basisgroep verlaten, wordt de beroepskracht-kind-ratio op groepsniveau losgelaten. Het totaal aantal kinderen dat verdeeld is over de groepen waar gewend wordt, is in dit geval terug te leiden naar de beroeps-kracht-kind-ratio op groepsniveau. Zo ontstaat er flexibiliteit die nodig is om kinderen op hun eigen manier en in hun eigen tempo te laten wennen.

5.4 Drie uren regeling en 30 minutenregeling

BSO De Ballebende, locatie Rossum is van maandag t/m vrijdag geopend van 14.30 tot 18.00 met mogelijkheid in verlengde opvang tot 18.30 uur. Tevens is er de mogelijkheid tot het opnemen van voorschoolse opvang. In dit geval is de BSO van maandag t/m vrijdag ook geopend van 07.00 tot 08.30 uur. In vakanties en op vrije dagen is BSO De Ballebende, locatie Rossum geopend van 08.00 uur tot 18.00 uur met mogelijkheid in verlengde opvang vanaf 07.00 uur tot 18.30 uur.

Bij een aaneengesloten openstelling van tien uur of meer per dag kan maximaal drie uur per dag worden afgeweken van de vereiste beroepskracht-kind-ratio (BKR). Daarbij wordt minimaal de helft van de vereiste BKR ingezet. De middagen op de buitenschoolse opvang zijn korter dan 10 uur. In dit geval geldt de 30-minutenregeling. Op de middag na school mag maximaal 30 minuten worden afgeweken van de BKR.

In vakanties en op vrije dagen wijken wij mogelijk af van de BKR tussen:

- 08.00 - 09.00 uur (kinderen worden gebracht)
- 13.00 - 14.00 uur (lunchpauze medewerkers)
- 17.00 - 18.00 uur (kinderen worden opgehaald)

In vakanties en op vrije dagen wijken wij niet af van de BKR tussen:

- 09.00 - 13.00 uur
- 14.00 - 17.00 uur

Tijdens reguliere opvangdagen wijken wij mogelijk af van de BKR tussen”

- 17.00 - 17.30 uur

Vanaf 17.30 uur voldoet BSO De Ballebende weer aan de BKR doordat de meeste kinderen op dat moment al zijn opgehaald. De BKR is door ons te controleren door het aan- en afmeld systeem van KOVnet wat gebruikt wordt door de pedagogisch medewerkers op het moment dat de kinderen binnenkomen en weer vertrekken.

6. Opvallend gedrag

Elk kind is uniek, ieder kind ontwikkelt zich dan ook op zijn eigen manier. Toch kunnen er signalen zijn die extra aandacht nodig hebben. Dit betreft zowel kinderen met een 'normale' ontwikkeling, een ontwikkelingsachterstand, als kinderen met een beperking. In alle gevallen is extra zorg en aandacht van belang.

6.1 Signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling van kinderen, andere problemen signaleren. En ouders eventueel doorverwijzen naar passende instanties voor verdere ondersteuning.

Wij streven ernaar de kinderen een plezierige opvang te bieden waarin ze zich goed kunnen ontwikkelen. Wij vinden het heel belangrijk dat de kinderen op alle ontwikkelingsgebieden ondersteund, gestimuleerd en geobserveerd worden om zich zo optimaal te kunnen ontplooiën/ontwikkelen. Om te kunnen beoordelen of wij hierin slagen, worden alle kinderen zo goed mogelijk geobserveerd door onze pedagogisch medewerkers. Onze kleinschaligheid is hierin een groot voordeel.

Doordat er goed gekeken wordt naar de kinderen, ontstaat er een goede indruk van het kind. Of het goed kan wennen, of het zich thuis voelt (ontspannen, veilig) of het aansluiting heeft met de groep, of het moe of ziek is en hoe het zich ontwikkelt op de verschillende ontwikkelingsgebieden.

- **Sociaal-emotioneel**
De kinderen in de leeftijd van 4 tot 13 jaar worden zich steeds meer bewust van de eigen kwetsbaarheid. Door kinderen de gelegenheid te geven gevoelens en gedachten te uiten & erover te praten, leren ze met hun eigen gevoelens en gedachten om te gaan. Ze gaan steeds nadrukkelijker reflecteren op zichzelf: mogelijkheden, beperkingen, kenmerken, wensen gevoelens en eigenschappen.
- **Cognitief**
De kinderen leren op school vaardigheden als: lezen, spellen, schrijven en rekeningen. Het kind moet zich hiervoor kunnen concentreren, luisteren, beschikken over voldoende taalschat en het moet kunnen analyseren. Op school leert een kind in toenemende mate zelfstandig taken uit te voeren en problemen zelf op te lossen. Op school zijn ze heel erg bezig met 'leren', de BSO geeft hen ruimte te ontspannen.
- **Taalontwikkeling**
Een kind van 4 jaar kan normaliter al verstaanbaar spreken. Als ze ouder worden, worden woorden steeds beter uitgesproken en zinnen worden steeds ingewikkelder. Kinderen in de leeftijdsfase van de BSO krijgen ook steeds meer het besef dat door taal ze achter bepaalde dingen kunnen komen d.m.v. het stellen van vragen.
- **Omgevingsbewustzijn**
Het kind wordt zich bewust van mensen en zaken in zijn omgeving. Letterlijk ligt de wereld aan hun voeten. Het is van groot belang dat de kinderen iedere dag gestimuleerd worden om hun omgeving te verkennen. Zo ervaren ze nieuwe zaken en vergroot het hun leefwereld. Bij het oudere kind vinden we het belangrijk dat het zich steeds meer bewust gaat worden dat we met elkaar op de wereld zijn en we samen moeten leren spelen, werken en ontspannen.

- **Grove en fijne motoriek**
Belangrijk is de ontwikkeling van de grove motoriek, ze zitten al de gehele dag op school en moeten daarom ook voldoende bewegingsmogelijkheden krijgen. De grove motoriek loopt vooruit op de fijne. Maar naar mate de kinderen ouder worden, gaat ook de fijne motoriek vooruit. Ze hoeven steeds minder geholpen te worden bij het spelen, eten en aankleden. Rond het zevende levensjaar hebben kinderen de meeste motorische vaardigheden onder de knie. Wanneer de puberteit intreedt kunnen kinderen futloos en humeurig worden en weten zich vaak geen raad met hun lichaam en gevoelens.
- **Spelontwikkeling**
Spelen is voor kinderen heel belangrijk. Spel is een manier om de wereld te ontdekken en te leren hanteren. Maar misschien nog veel belangrijker, kinderen beleven er plezier aan. Dat kan alleen wanneer kinderen zich veilig voelen en op hun gemak zijn. Spelen is één van de belangrijkste activiteiten bij BSO De Ballebende. De BSO biedt de kinderen de mogelijkheid om veel buiten te spelen, buitenspelen biedt vrijheid!
- **Seksuele ontwikkeling**
Kinderen komen dagelijks in aanraking met positieve en negatieve aspecten van relatie en seksualiteit door bijvoorbeeld de media, ervaringen thuis of op straat. Op de BSO is er ruimte om hier vragen over te stellen als kinderen daar behoefte aan hebben. Daarnaast vraagt ook de ontwikkeling van eigen seksualiteit van kinderen aandacht. Een goede begeleiding en stimulering kan voorkomen dat kinderen moeite krijgen met de eigen seksualiteitsbeleving, zelfbeeld en met hun vermogen intieme relaties met anderen aan te gaan.

Van elk kind wordt er door de mentor van het kind, vier keer per jaar een kind ontwikkelingssysteem ingevuld. Dit wordt bewaard bij het dossier van het kind. Mocht er sprake zijn van bijzonderheden die speciale zorg behoeven, dan worden de signaleringen bewaard in de mentormap. Eventuele bijzonderheden worden altijd met de ouders besproken, zodat we samen kunnen kijken naar de te stimuleren gebieden van het kind. Zo nodig wordt er doorverwezen naar passende instanties voor verdere ondersteuning. Zoals basisschool, huisarts, centrum jeugd en gezin, logopedie en/of fysiotherapeut.

6.2 De wijze waarop beroepskrachten in de opvang worden toegerust voor de taak van signaleren en doorverwijzen en hoe zij hierbij ondersteund worden.

Soms zijn er vragen, twijfels of onzekerheden over de opvoeding of de ontwikkeling van een kind. BSO De Ballebende vervult hierin een signalerende en ondersteunende rol. Signaleren wil zeggen dat de pedagogisch medewerkers signalen opmerken, die mogelijk te maken hebben met afwijkend gedrag of met een afwijking van de normale ontwikkeling. Door de opleiding en ervaring in het werken met kinderen, zijn de pedagogisch medewerkers in staat kinderen op te merken die zich anders gedragen of ontwikkelen dan hun leeftijdsgenootjes. Signaleren behoort tot ons werkterrein, het stellen van een diagnose niet.

Wanneer een pedagogisch medewerker een ontwikkelingsachterstand signaleert bij een kind, is het van belang dat de pedagogisch medewerker hier professioneel en kundig op reageert. Vervolgens worden er de volgende stappen ondernomen:

- Het bespreken van de observaties in het team
- Het bespreken van het probleem met de ouders
- Het bieden van extra zorg
- Eventuele doorverwijzing naar instanties als basisschool, huisarts, centrum jeugd en gezin, logopedie en/of fysiotherapie

In het proces van doorverwijzing vervult de teamleider van BSO De Ballebende een ondersteunende rol voor de pedagogisch medewerkers. Dit gebeurt door middel van trainingen en vergaderingen tussen pedagogisch medewerkers en de teamleider.

De pedagogisch medewerkers kennen de ouders goed en zijn tot op zekere hoogte bekend met de thuissituatie. Op basis daarvan kan een pedagogisch medewerker soms zorgen hebben. Dit in verband met het welzijn en de gezondheid van de ouders, de interactie tussen ouder en kind en de sociaal-economische omstandigheden van het gezin. Indien er door de pedagogisch medewerkers van BSO De Ballebende zorg over een kind wordt geconstateerd, die er toe kan leiden dat er hulp voor het kind geadviseerd wordt aan ouders, streven wij het volgende na.

Het eerste contact heeft als doel om na te gaan of de zorg om het kind door de ander gedeeld wordt. Indien de ouders toestemmen, nemen we contact op met de basisschool. Als er op de basisschool ook zorgen geconstateerd worden, neemt de basisschool na overleg met ouders contact op met BSO De Ballebende.

Indien vastgesteld wordt dat de BSO en de basisschool de zorgen met elkaar delen, wordt in gezamenlijk overleg bepaald wie, welke vervolgstappen neemt.

Als er wordt vastgesteld dat de BSO en de basisschool de zorgen niet delen, vindt hierover wel overleg met elkaar en met de ouders plaats. Degene die wel zorgen heeft kan alsnog besluiten om vervolgstappen te nemen.

Bij aanmelding of verwijzing naar elders, gelden de volgende afspraken:

- Het streven is om zowel informatie vanuit BSO De Ballebende (observatie) als de basisschool door te geven. Degene die de aanmelding/verwijzing op zich neemt zal hier het initiatief in nemen.
- De informatie wordt rechtstreeks doorgegeven aan de instelling waar naar verwezen is, tenzij anders is afgesproken.
- Bovenstaande afspraken alleen met toestemming van ouders.

Wanneer er sprake is van vervolgstappen, is de persoon die dit regelt ook verantwoordelijk voor de terugkoppeling naar de ander. In het contact tussen BSO De Ballebende en de basisschool waarin afspraken over eventuele vervolgstappen wordt gemaakt, wordt eveneens afgesproken op welke termijn de terugkoppeling plaatsvindt. Indien ouders niet willen dat verdere informatie teruggekoppeld wordt, moet deze boodschap doorgegeven worden aan de ander. Er kan ook een terugkoppeling plaatsvinden, wanneer er nog geen 'nieuws' is.

7. Veiligheid en gezondheid

Kinderen zijn kwetsbaar voor ongelukken en ziektes. Er zijn bij BSO De Ballebende verschillende groepen kinderen samengebracht, die intensief gebruik maken van de verschillende ruimtes. Dit vraagt om extra en professionele aandacht voor veiligheid en hygiëne. Bij BSO De Ballebende heeft dit een hoge prioriteit.

7.1 Beleid Veiligheid en Gezondheid

Dit beleid beschrijft hoe de veiligheid en gezondheid van de kinderen gewaarborgd wordt. De volgende zaken worden beschreven:

1. Een actueel “Beleid Veiligheid en Gezondheid”. Grote risico’s worden onderkent en daarvoor worden adequate maatregelen getroffen. Daarnaast wordt beschreven hoe kinderen geleerd wordt om te gaan met kleine risico’s.
2. Het “vierogenprincipe”. Op de buitenschoolse opvang vormt het vier- ogen principe een belangrijk onderdeel van het beperken van het risico op grensoverschrijdend gedrag. De medewerkers bij BSO De Ballebende kennen het vier-ogen principe. Bij BSO De Ballebende hanteren wij deels het vier-ogen principe ondanks dat dit bij wet niet nodig is.
3. Op de locatie is altijd iemand aanwezig met kinder-EHBO. Bij BSO De Ballebende hebben alle medewerkers kinder-EHBO. Nieuwe pedagogisch medewerkers zonder diploma krijgen binnen een jaar een opleiding aangeboden.

Het “Beleid Veiligheid en Gezondheid” is te vinden op de groepsruimte.

7.2 Algemene hygiëne

Een hygiënische omgeving is van groot belang voor het kind. Door consequent te zijn in het nemen van hygiëne maatregelen worden de kansen van infectieziekten beperkt. Het allerbelangrijkste is het wassen van de handen na het mogelijk in contact komen met bacteriën. Maar ook het dragen van schone kleren en zelfverzorging van kind en leiding zijn van belang.

De binnenruimtes mogen niet worden betreden met schoenen. Voor de ouders die de vloer willen betreden hebben wij overschoenen.

Door alles dagelijks schoon en stofvrij te maken, krijgen ziektekiemen minder kans zich te nestelen en zich te verspreiden. Op de naleving van deze maatregelen worden dagelijks controles uitgevoerd. De kinderen leren we van jongs af aan hygiëne regels.

- Handen wassen na het toilet.
- Handen wassen voor het eten.
- Niesen en hoesten in de arm.
- Neus snuiten in papieren zakdoek en deze in de prullenbak doen.

7.3 Huishoudelijk werkplan

Alle huishoudelijke taken van de leiding zijn omschreven in het huishoudelijk werkplan. Per groep is duidelijk en in een tijdsschema aangegeven wat en hoe er dagelijks schoongemaakt moet worden. Daarnaast wordt bijgehouden wanneer en wat is schoongemaakt. Het huishoudelijk werkplan voorziet in een schone en hygiënische omgeving voor de kinderen.

7.4 Veilig spelen

Alle materialen die worden aangeschaft, worden aangeschaft bij erkende leveranciers met bijbehorend certificaat. Materiaal dat kapot is wordt gerepareerd en anders wordt het vervangen of in elk geval weggegooid. Bij het aanschaffen van materiaal wordt er ook duidelijk gekeken naar de leeftijd van de kinderen. Alle materialen worden schoon gehouden. Op de BSO locatie zijn er ook materialen aanwezig die niet aangeschaft zijn bij erkende leveranciers. De kinderen van de BSO weten wat de regels zijn omtrent het gebruik hiervan en welke risico’s het met zich meebrengt. De pedagogisch medewerkers zorgen dat de kinderen hiervan op de hoogte zijn en blijven.

8. Voedingsbeleid

Voor een optimale ontwikkeling hebben kinderen gezonde bouwstoffen nodig. Wij bieden de kinderen gevarieerd en zo gezond mogelijke voeding aan. Wij laten ons adviseren door het voedingscentrum en andere deskundigen op het gebied van voeding.

Kinderen ontwikkelen al jong een eigen smaak. Wij zullen kinderen daarom altijd het voedsel aanbieden, maar niet opdringen. Zo kan het kind kennis maken met nieuwe smaken in een ontspannen omgeving. Bij de BSO betrekken we kinderen bij het klaarmaken van het eten en zorg te dragen voor een gezellige sfeer aan tafel. We stimuleren kinderen gezonde keuzes te maken.

Wij houden uiteraard rekening met speciale voedingswensen als het gaat om religieuze en gezondheidsvoorschriften zoals b.v. allergieën.

8.1 Traktaties

Bij BSO De Ballebende vieren we graag feest en bij feestjes horen traktaties. Traktaties komen in vele gezonde en minder gezonde vormen. We vragen daarom de ouders om bewust voor een gezonde traktatie te kiezen.

9. Kindermishandeling en huiselijk geweld

Pedagogisch medewerkers en andere medewerkers zijn op de hoogte van de meldcode “kindermishandeling en huiselijk geweld” én zij handelen hiernaar.

Onder kindermishandeling wordt aldus de organisatie “Veilig Thuis” verstaan: “Elke vorm van voor het kind bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de opvoeders van het kind in de afhankelijkheidsrelatie, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend aan het kind in de vorm van fysiek letsel en/of psychische stoornissen”. Aandacht functionaris kindermishandeling is op de hoogte van de geldende richtlijnen met betrekking tot dit thema en is getraind in het voeren van gesprekken met ouders over dit moeilijke onderwerp. Het locatiehoofd zal aan de hand van de meldcode “kindermishandeling en huiselijk geweld” handelen. Deze code bevat een protocol hoe om te gaan wanneer er een vermoeden is van kindermishandeling bij een kind. Ook zijn de medewerkers getraind in het herkennen van signalen van kindermishandeling.

10. Extra dag afnemen incidenteel en structureel

Je wil incidenteel een andere opvang dag of een extra opvangdag. Ruilen van opvang dag zou wenselijk kunnen zijn omdat je als ouder bijvoorbeeld een keer op een andere dag werkt. Ouders kunnen het verzoek indienen bij de pedagogisch medewerkers door een ouderverzoek in te vullen via ons digitale systeem. Er kan alleen geruild worden naar de andere locatie en als er een plek beschikbaar is, kan jullie kind komen.

De kosten van een extra dag worden achteraf in rekening gebracht. Het ruilen van dag(en) is kosteloos. Dagen ruilen kan uitsluitend naar de andere BSO locatie, binnen dezelfde week. Een week loopt van maandag tot en met vrijdag. De dagen waarop BSO De Ballebende gesloten is, bij ziekte van het kind, de dagen waarop bijzondere activiteiten plaatsvinden, studiedagen of dagen dat je kind slechts deels gebruik heeft kunnen maken van de opvang, kunnen niet ingezet worden om te ruilen. Nadat je het verzoek hebt gericht tot de pedagogische medewerker, zal deze je direct of op een later moment laten weten of je kind naar de opvang kan komen. Het annuleren van een extra of ruil dag is, nadat je het aanbod hebt geaccepteerd, is helaas niet mogelijk.

De opvangdagen van jullie kind structureel uitbreiden, kun je regelen via onze planner. Mocht er niet gelijk plek zijn op de dagen van de voorkeur, dan kan de planner desgewenst een wachtlijst voor de ouders activeren. Je krijgt dan bericht zodra er beschikbaarheid is.

Toelichting bij het opvangen in een andere groep dan de basisgroep van het kind

- BSO kinderen mogen (tijdelijk) in één andere basisgroep opgevangen worden, met toestemming vooraf van ouders.
- Vooraf aanvragen via de digitale ouderlogin. Ouder dient te verklaren dat opvang in een andere basisgroep of een basisgroep op een andere locatie akkoord is.

11. Klachtenregeling BSO De Ballebende

Ondanks dat wij onze uiterste best doen om kwalitatief verantwoorde kinderopvang te leveren kan het gebeuren dat u, als ouder van BSO De Ballebende, ergens ontevreden over bent en een klacht wilt indienen. Dit is bij wet geregeld in de Wet kwaliteit klachten en geschillen zorg (Wkkgz). Je kunt bij het indienen van een klacht kiezen voor een interne- en een externe procedure of voor beide.

Doel van de interne klachtenregeling

Deze regeling beschrijft de werkwijze bij het behandelen en registreren van klachten van klanten. We streven er naar om klachten van individuele klanten en groepen naar aller tevredenheid op te lossen. Daarnaast biedt de klachtenregeling aan BSO De Ballebende de mogelijkheid om systematisch te werken aan kwaliteitsverbetering voor de hele organisatie.

Uitgangspunten bij het indienen van de klacht

Klachten en bezwaren worden positief benaderd: een klacht wordt beschouwd als een advies.

Klachten over personen worden zorgvuldig opgesteld.

Een klacht kan ingediend worden door:

- De klant
- Zijn/haar wettelijke vertegenwoordiger
- Zijn/haar nabestaanden
- Natuurlijke personen die door de klant zijn gemachtigd

Interne klachtenprocedure:

Wij streven naar een positieve samenwerking met ouders of klanten en hopen daarbij dat je met jullie wensen, opmerkingen en klachten eerst bij ons komt. Je kunt hiervoor altijd bij een van de pedagogisch medewerkers terecht. Zij zullen de klacht aanhoren en samen met jullie zoeken naar een oplossing. De pedagogisch medewerkster zal de klacht in principe altijd doorspelen naar de leidinggevende. De klacht kan namelijk bijdragen aan de verbetering van onze organisatie. Mocht je er met de pedagogisch medewerkster niet uitkomen dan kun je een gesprek aanvragen met de directie. Een officiële klacht kan alleen schriftelijk worden ingediend. Hiervoor kun je het klachtenformulier gebruiken. Het ingevulde formulier lever je in bij de leidinggevende of bij de directie. Je ontvangt uiterlijk binnen zes weken een reactie van ons. Je kunt uw klacht ten allen tijden intrekken. Ook hiervan stel je de directie schriftelijk op de hoogte.

Indien het een klacht betreft over een medewerkster zal deze altijd worden geïnformeerd.

De directie zendt zo spoedig mogelijk een afschrift toe aan degene waarover geklaagd is en stelt deze in de gelegenheid binnen veertien dagen na verzending een schriftelijk verweer aan de directie toe te zenden. De directie zendt het verweer zo spoedig mogelijk in afschrift naar de klager, die daarop binnen veertien dagen na verzending nog schriftelijk commentaar bij de directie kan indienen. De directie roept, indien zijzelf of een der partijen dit wenselijk acht, beide partijen op voor een mondelinge behandeling van de klacht en bepaalt daartoe dag, uur en tijd. Indien de directie het nodig acht of een der partijen erom verzoekt, zullen de partijen afzonderlijk gehoord worden.

Beslissing

De directie stelt binnen zes weken na indiening van de klacht de betrokkenen schriftelijk en met redenen bekleed in kennis van het oordeel.

Als de termijn van twee maanden wordt overschreden worden de betrokkenen met reden ingelicht.

Maatregelen

De directie deelt de klager binnen een maand na het ontvangst van bovengenoemd oordeel schriftelijk mee of zij naar aanleiding van dat oordeel maatregelen zal nemen en zo ja welke. Als de termijn van een maand wordt overschreden worden de betrokken met reden ingelicht en wordt er een nieuwe termijn afgesproken.

Periodieke rapportage

Per kalenderjaar worden klachten geregistreerd en bewaard door de directie in een klachtendossier. De directie stelt een geanonimiseerd verslag op. Dit verslag is openbaar en wordt jaarlijks besproken in een van de oudercommissie vergaderingen.

Het klachtendossier wordt geanonimiseerd aan het einde van het 2e kwartaal in het daaropvolgende jaar toegezonden aan de kinderopvanginspecteur van GGD.

Indien de klager niet tevreden is na het doorlopen van de interne procedure wijst de directeur op de mogelijkheid om de klacht voor te leggen aan de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen. Deze commissie is vanaf 01-01-2016 ingesteld en onze organisatie is daarbij aangesloten. Bij het Klachtenloket Kinderopvang dat is verbonden aan de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen zal eerst geprobeerd worden om de klacht op te lossen door het geven van informatie, advies, bemiddeling of mediation.

Ouders kunnen een geschil indienen bij de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen als:

- De kinderopvangorganisatie niet binnen zes weken heeft gereageerd op de schriftelijke klacht
- De ouders en de kinderopvangorganisatie het niet binnen zes weken eens zijn geworden over de afhandeling van een klacht.
- De kinderopvangorganisatie geen adequate klachtenregeling heeft.

Ouders kunnen in bepaalde gevallen ook meteen een klacht indienen bij de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen. Dit kan in gevallen waar in redelijkheid niet van ouders kan worden verlangd dat zij onder de gegeven omstandigheden een klacht indienen bij de kinderopvangorganisatie. Dit kan bijvoorbeeld in geval van intimidatie of wanneer ouders vervelende repercussies vrezen. De Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen beoordeelt in individuele gevallen of aan de voorwaarden hiervan wordt voldaan.

Voor meer informatie over de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen verwijzen wij naar de volgende websites:

www.degeschillencommissie.nl

www.klachtenloketkinderopvang.nl

12. Stagebeleid

Als buitenschoolse opvang geven wij stagiaires de mogelijkheid om de geleerde theorie bij ons in de praktijk te brengen. De stagiaires van nu zijn de pedagogisch medewerkers van de toekomst en daar willen wij graag ons steentje aan bijdragen. Wij hebben het stage beleid in ons pedagogisch beleid opgenomen, omdat wij het een belangrijke taak vinden om ze op een juiste manier te begeleiden, maar ook om voor de kinderen en ouders een wenselijke situatie te scheppen. In ons personeelsbeleid proberen wij regelmaat, rust en continuïteit te bieden, zo ook met de stagiaires. Alvorens een stagiaire mag starten bij BSO De Ballebende, zal er een Verklaring Omtrent het Gedrag aanwezig moeten zijn.

Stagebegeleider

De stagebegeleiders zijn pedagogisch medewerksters van BSO De Ballebende, die een training via Calibris heeft gevolgd. Elke stagebegeleider krijgt voldoende tijd om de stagiaire op een verantwoorde manier te begeleiden. Afhankelijk van de stagiaire is er per week één uur beschikbaar voor gesprekken tussen stagiaire en begeleidster.

Kennismakingsgesprek

De stagiaires die bij BSO De Ballebende hun praktijk volgen, hebben allen vooraf een kennismakingsgesprek met de directeur en betreffende stagebegeleider gehad. Behalve dat zij een aan kinderopvang gerelateerde opleiding dienen te volgen zal met name de houding van de stagiaire bepalen of wij een stageplaats aanbieden of niet. Affiniteit met kinderen en enthousiasme zijn daarbij een vereiste.

Verloop van de stage periode

De stagiaire heeft een vaste groep waar zij haar praktijkdagen doorbrengt. De eerste dagen gaat ze vooral observeren. Hoe gaan de pedagogisch medewerkers met de kinderen om, hoe reageren de kinderen daar op, welke rituelen zijn er door de dag heen en wat zijn de gewoontes en regeltjes van de groep. Ze kijkt mee tijdens de eet en drink momenten, buitenspelen en activiteiten. Zo krijgt ze een duidelijk beeld van het beleid van BSO De Ballebende.

Op het moment dat de stagebegeleider haar daar klaar voor acht, mag ze stukje voor beetje mee gaan draaien in de groep. De stagebegeleider heeft één keer in de twee weken een gesprek met de stagiaire. Hierin bespreken ze wat de stagiaire heeft ervaren, hoe de begeleidster het vindt gaan en de opdrachten die ze moet maken. Ze bekijken samen de vorderingen die de stagiaire maakt en spelen daarop in. De stagiaire ontmoet de ouders. Zij mag bij de overdracht naast haar stagebegeleider staan en meekijken / luisteren. Zo krijgt ze te maken met het ritueel van afscheid nemen en leert ze om te gaan met ouders. De stagiaire volgt daarnaast een leerprogramma van school. Zij moet, afhankelijk van de opleidingsgraad, verschillende activiteiten voorbereiden en zich verdiepen in het beleid van de instelling. We begeleiden de stagiaire in dit proces, maar leren haar vooral zelf de verantwoordelijkheid te nemen over het leerproces.